

Belangenbehartiging:

Achter de schermen behartigt NAJK de belangen van de jonge boeren en tuinders in de politiek. Ingewikkelde dossiers, zoals het klimaatdossier, het bedrijfsovernamefonds en het stikstofbeleid, zijn hier aan de orde van de dag. Het is een kleine greep uit de onderwerpen waar de dagelijks bestuurders zich keer op keer voor blijven inzetten. Hoe ziet deze belangenbehartiging er precies uit? En waar is NAJK momenteel druk mee? We geven je graag weer een uitgebreide update!

Tekst: Neline Both (algemeen secretaris NAJK) Beeld: Henk van Ruitenbeek

De politieke thema's nader onder de loep

VERDIENEN IN KETENS

NAJK is samen met LTO en Rabobank initiatiefnemer van het project 'Waardecreatie in Ketens'. In dit project werken supermarkten, voedselverwerkers en agrariërs aan toekomstgerichte ketens. Afgelopen maanden zijn de eerste gesprekken gevoerd met de twee grootste Nederlandse supermarkten. Het was erg waardevol

om tijdens deze gesprekken uit te wisselen wat voor een ieder belangrijk is. Er wordt nu hard gewerkt aan het opzetten van nieuwe marktconcepten waarin boeren en tuinders samen met supermarkten ketens inrichten. Het inleven in elkaars leefwereld helpt om elkaar beter te begrijpen en naar toekomstgerichte ketens

te kunnen werken. Ook wordt er gekeken naar de mogelijkheden van een business school waarin de kennis van alle ketenpartijen samenkomt. Op de business school wordt aan de deelnemers geleerd keten-denken in de dagelijkse praktijk toe te passen. NAJK-voorzitter, Roy Meijer, is nauw bij dit traject betrokken.

STIKSTOF

Begin juni heeft NAJK samen met LTO, NZO en Rabobank een plan gepubliceerd waarin staat hoe de melkveehouderij stikstof wil en kan reduceren: het plan van de Coalitie Toekomstgerichte Melkveehouderij (CTM). Deze reductie heeft als doel om ruimte te maken voor bedrijfsontwikkeling en een sterkere natuur. Het plan richt zich echt op de boer die wil blijven boeren. Daarnaast wil het plan ervoor zorgen dat de bedrijven die door willen hier met steun van de overheid ook de kans ervoor krijgen. Het CTM-plan is door de WUR doorberekend en zij hebben bevestigd dat met het voorgestelde pakket de doelstelling (26% reductie in 2030) ruimschoots wordt behaald. Management- en stalmaatregelen, maar ook versterking van de verkaveling zijn de drie

onderdelen van het plan. Halverwege juli stuurde minister Schouten twee stikstofbrieven aan de Tweede Kamer. De maatregelen in haar brieven en het CTM-plan overlappen elkaar gedeeltelijk. NAJK is, samen met Biohuis, BoerenNatuur, Cumela, LTO, Netwerk Grondig en Nevedi, aangesloten bij het Bestuurlijk Overleg Stikstof. Samen met deze partijen heeft NAJK vormgegeven aan de managementmaatregelen die de melkveehouderij moet treffen om de reductiedoelstelling in 2030 te kunnen halen, welke ook terugkomen in het CTM-plan. De managementmaatregelen zijn het verlagen van het ruw eiwitgehalte in veevoer, het vergroten van het aantal uren weidegang en verdunde mestaanwending op zandgrond. Deze maatregelen worden geen

verplichting, maar ieder bedrijf wordt gestimuleerd om te kijken wat op zijn of haar bedrijf de bedrijfsvoering versterkt. In verschillende gebieden worden pilots opgezet met netwerken van boeren om kennis te vergaren en te kijken wat er mogelijk is. Voor het eerst werden ook interimers door de minister in een brief benoemd. Schouten heeft een procesvoorstel gedaan om de totale omvang van deze problematiek in kaart te brengen en vervolgens te werken aan een passende oplossing. NAJK is erbij betrokken en zal haar uiterste best doen om dit dossier tot een goed einde te brengen. NAJK is nog wel kritisch over het vrijgemaakte budget. De agrarische sector kan namelijk veel, maar dan moeten er wel voldoende financiële middelen zijn.

WET DIEREN

Eind mei werd een, door de Partij voor de Dieren voorgestelde, wijziging van de Wet Dieren aangenomen door zowel de Eerste als Tweede Kamer. Dit voorstel houdt in dat het natuurlijk gedrag van dieren vanaf 2022 leidend moet zijn in de veehouderij. Minister Schouten waarschuwde al eerder dat het amendement onuitvoerbaar was en te open geformuleerd. NAJK heeft afgelopen periode samen met LTO Nederland en POV een lijst met knelpunten en problemen van deze wetswijziging aan het ministerie aangeleverd. Dagelijks bestuurder NAJK met de portefeuille varkens, pluimvee en kalverhouderij, Tim van der Mark, is hier nauw bij betrokken. Op het moment van schrijven van dit artikel is er een juridische en impactanalyse gaande in opdracht van minister Schouten. Daarmee wil ze de vragen en dilemma's in kaart brengen die een verder debat in de Tweede Kamer vragen.

VLEESTAKS

In de vorige BNDR schreven wij dat minister Schouten de WUR opdracht had gegeven om een verkenning uit te voeren naar een reële beprijzing van vlees. Er is gekeken naar vier manieren: ketenarrangementen, belastingen, subsidies en heffing met terugsluis. Deze zijn getoetst op het vlak van economische, ecologische en sociale (gezondheid dierwelzijn e.d.) duurzaamheid. Diverse stakeholders mochten input leveren, zo ook NAJK. Dagelijks bestuurder Tim van der Mark heeft in een interview onze input gegeven. Halverwege juli is het eindrapport van de verkenning gepubliceerd. Conclusie van het onderzoek was dat geen van de vier manieren duurzaamheid op alle vlakken positief beïnvloedde. Een heffing met terugsluissysteem kwam het beste naar voren. Het is nu aan het volgende kabinet om verder te bepalen of ze een vervolg hieraan willen geven.

EUROPEES CORONAHERSTELFONDS

Eind 2020 heeft de Europese Unie overeenstemming bereikt over het coronaherstelfonds. Aan Nederland is voor de landbouw 52,2 miljoen euro toegekend voor de jaren 2021 en 2022. Minister Schouten heeft bekendgemaakt dat er een investerings- en samenwerkingsregeling komt als invulling van dit herstellfonds. De investeringsregeling is voor alle agrariërs. De investeringen zijn gericht op precisielandbouw en smart farming, digitalisering, water, droogte, verzilting, duurzame bedrijfsvoering, natuurinclusieve landbouw en kringlooplandbouw. Jonge landbouwers krijgen een hoger subsidiepercentage (tot 75%). Het subsidiebedrag ligt tussen de € 25.000 en € 150.000 en mag maximaal twee investeringen bevatten. De samenwerkingsregeling richt zich op de onderwerpen: duurzame ketens ontwikkelen, nieuwe verdienmodellen, ammoniakemissie beperken, verduurzamen van het voedselsysteem en koolstofvastlegging in de bodem. NAJK heeft input geleverd voor de investeringslijst (lijst is op moment van schrijven nog niet bekend) en is ook in gesprek geweest met het ministerie over het subsidiepercentage voor jonge boeren.

HET NIEUWE GLB

Donderdag 24 en vrijdag 25 juni onderhandelden de Europese Landbouwrraad, het Europees Parlement en de Europese Commissie in een 'supertriloo' over het toekomstig landbouwbeleid. Vier dagen later heeft de Landbouwrraad de uitkomst van dit triloo vastgesteld. Tijdens de onderhandelingen was in eerste instantie onenigheid over welk percentage van het budget (minimaal) aan jonge boeren besteed moest worden. De Europese Raad zette in op 2%, terwijl de Europese Commissie 4% een schappelijk percentage vond. Gedurende het triloo zijn

beide partijen tot een compromis gekomen van 3%. Dit percentage is een minimum. NAJK pleit ervoor dat het ministerie ook op dit vlak net zo ambitieus is, als dat zij op andere vlakken is. Daarnaast publiceerde het ministerie van LNV een eerste versie van het Nationaal Strategisch Plan (NSP), de Nederlandse invulling van het landbouwbeleid. Belangrijk onderdeel daarin voor jonge boeren is de vestigingssteun. Dagelijks bestuurders, Willem Voncken en Eke Folkerts, hebben de afgelopen maanden hard gelobbyd voor deze vorm van

ondersteuning. De vestigingssteun is een (directe) financiële ondersteuning voor de opvolger bij bedrijfsovername. De huidige regelingen in het GLB passen niet voor alle jonge boeren even goed en komen daardoor maar bij een beperkt deel van de doelgroep terecht. Daarnaast is een bedrijfsovername en de eerste jaren erna het zwaarste moment in de loopbaan van een boer en tuinder. De gestelde vestigingssteun komt aan beide zaken tegemoet. De aankomende periode zal NAJK de regeling verder gaan uitwerken met het ministerie van LNV.

KLIMAAT

De Europese Commissie (EC) heeft op 14 juli het Fit for 55-pakket uitgebracht. Dit pakket heeft een reeks voorstellen die betrekking hebben op het klimaat. Met dit Fit for 55-pakket wil de EC haar beleid doen rijmen met de ambitie om de netto-uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met ten minste 55% te verminderen ten opzichte van 1990. Dit betekent dat lidstaten van de EU ook nader te bepalen hogere doelstellingen zullen krijgen voor de reductie van CO² dan voorheen. NAJK heeft samen met LTO en Glastuinbouw Nederland een fiche opgesteld voor het nieuw te formeren kabinet. Daarin staat dat de land- en tuinbouwsector op koers ligt om de gevraagde reductietaakstelling van 3,5 Mton CO² te realiseren. Met ruimte in regelgeving en voldoende financiële dekking van de maatregelen zou een extra doelambitie van 6Mton in 2030 gehaald kunnen worden. Hiermee wordt reeds invulling gegeven aan de verhoogde doelstellingen van Europa. NAJK pleit ervoor dat het volgende kabinet zich aan de klimaatafspraken houdt uit het regeerakkoord van 2017 en dat er geen extra opgaven komen.

LANDBOUWAKKOORD

Tijdens het debat over de stikstofwet in december 2020 diende de SGP een motie in om te komen tot een breed gedragen landbouwakkoord over de toekomst van de landbouw. Minister Schouten gaf de SER opdracht om een verkennend onderzoek uit te voeren naar dit akkoord. Deze verkenning is op 2 juni gepubliceerd. Voorzitter Roy Meijer heeft namens NAJK input aan dit onderzoek gegeven. Uit de verkenning komt onder andere naar voren dat er een wenkend perspectief voor jonge boeren en tuinders moet zijn in het landbouwakkoord. Dit uitgangspunt wordt breed gedragen in het opgestelde advies.

FORMATIE

NAJK is volop bezig gesprekken te voeren met zowel het huidige kabinet als met de formerende partijen. Op deze manier willen we de belangen van jonge boeren en tuinders op de bestuursafel leggen. De banden met zowel het ministerie als de formerende partijen in de Tweede Kamer zijn goed. NAJK zal haar uiterste best doen om te gaan voor zowel een begroting op Prinsjesdag als een regeerakkoord waarin aandacht is voor de toekomst van de jonge boer en tuinder.